

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
NACZELNE DOWÓDZTWO WKR.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny.

Wydz. Pkđ. 3338 III

Warszawa

8056 J5
Pocztą polową 53 x 26. sierpnia 1921 r.

DO

GENERALNEJ ADJUTANTURY NACZELNEGO WODZA

TASNE

W W a r s z a w i e .

W załączeniu przesyła się do wiadomości kopje z odpisów raportów Delegacji Polskiej przy Wysokiej Porcie Nr. 741/21/T i Nr. 743/21/T przesłane Oddz. II. Szt. Gen. przez M. S. Zagr. pismem z dnia 1. sierpnia b. r. za Nr. D. IV/2478.

2 załączniki:

w. z. Szefa Oddz. II:

Otrzymują:
Gen. Adjut. Nacz. Wodza
M. S. Wojsk. Biuro Prez
Ścisła Rada Wojenna Oddz. IIIa
Attache w Bukareszcie

SIKORSKI m. p.

Ppużkownik.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Za zgodność:

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA

L. dz.

8056 J5
30. VIII 1921 roku
Wpłynęło dn. 30. VIII 1921 roku
Wyszło dn. 30. VIII 1921 roku
Załączników 3

Delegacja Polska przy
Wysokiej Porcie
Nr. 741/21/T

Konspol, dnia 13. lipca 1921. r.

Stosunki bolszewicko-rumuńskie.

Do

Ministerjum Spraw Zagranicznych
Wydział Wschodni.

W W a r s z a w i e .

Dnia 16.7. wysłałem do M.S.Z. depeczę szyfrową treści następującej:
"Wiarogodne źródła donoszą znów o możliwości napaści bolszewickiej na Rumunję w postaci zbuntowanych wojsk szukających w Besarabji żywności. Posłowie rumuński i serbski zaprzeczają kategorycznie możliwości pomocy zbrojnej proszonej przez Grecję przeciw Turcji.

Sprawa ma się przedstawiać w sposób następujący: Dowództwo frontu rumuńskiego i południowo-zachodniego otrzymało rozkaz z Moskwy, by wojsko stało w pogotowiu bojowym, tak, żeby w odpowiednim momencie wskazanym przez Komisarjat Wojenny, mogło przejść granicę rumuńską. Należy wśród żołnierzy szerzyć hasło: "Przed wami, towarzysze, żywność i wszelkiego dostatku w bród, idźcie naprzód i zdobywajcie sobie wszystko sami". A gdy wojsko dostatecznie zaagitowane rzuci się, jak szarańcza na żyzne ziemie Besarabji, wówczas w zależności od wyników, rząd moskiewski bądź wypowie wojnę Rumunji i przejdzie do akcji na szeroką skalę, bądź też zdezwuują cały ruch, jako niby to rebelję wojskową, oświadczając Bukaresztowi, że nie będzie ujmował się za temi "niesforsemi bandami", które działają na własną rękę.

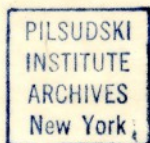
Wrazie gdyby Polska, w myśl traktatu, okazała zbrojną pomoc Rumunji, wojska bolszewickie na naszym froncie mają rozkaz trzymać się w defensywie i pod żadnym pozorem nie przechodzić do ataku aż do chwili, gdy sytuacja na froncie rumuńskim wyjaśni się dostatecznie w sensie pomyślnym dla czerwonej armii.

Możliwem jest, że wszystkie te dyspozycje powzięte zostały w związku z ewentualnościami, opisanymi w raporcie moim z dn. 16/7 za Nr. 743/21/T.

Delegat Rządu Polskiego przy Wysokiej Porcie Minister Pełnomocny

Za zgodność odpisu:

Purkalec

/-/- w.z. Podpis sekretarza Poselstwa

Do

Ministerjum Spraw Zagranicznych

Wydział Wschodni

w W a r s z a w i e .

Pisma tutejsze powtórzyły za dziennikami włoskimi dosyć mglistą wiadomość, o tem, że Grecja zwróciła się do Rumunji i Serbji z prośbą o udzielenie jej pomocy zbrojnej w walce z Turcją. Ponieważ i wywiady tutejsze aljanckie otrzymały tego rodzaju informacje, przeto udałem się do Poselstw Rumuńskiego i Serbskiego celem zasiągnięcia dokładniejszych wiadomości, uważałem bowiem prośbę wrazie jej spełnienia za niesłychanie doniosłą w następstwach.

Pan Simionesco, rumuński chargé d'Affaires, oświadczył mi stanowczo, że jego Rząd da bezwzględnie odnowną odpowiedź, a to dla następujących powodów:

1/ jasnem jest, że jeżeliby Rumunja wystąpiła wraz z Serbją zbrojnie przeciw Turcji, ta ostatnia zwróciłaby się natychmiast o pomoc do Moskwy, którą bolszewicy już dosyć dawno sami ofiarowali Angorze. Interwencja bolszewicka ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ wyraziłaby się można to niemal napewno twierdzić w postaci ataku na Besarabję. Następnie prawdopodobnem byłoby wówczas oficjalnie wmiśzanie się Bułgarji w konflikt. Rumunja byłaby prze to zaatakowana z 2 stron.

2/. Pomoc, okazana Grecji, wzmocniłaby niepomniernie jej znaczenie polityczne na Bałkanach, co bynajmniej nie leży w interesach Rumunji. Już w czasie obrad Międzynarodowej Komisji Dunajskiej ujawniła się imperjalistyczna zachłanność Grecji, żądającej dla siebie 2 głosów w tej Komisji. Wyniknął dość silny zatarg pomiędzy Grecją a Rumunją, której delegat kategorycznie odmówił braniu w obradach o ile żądanie to zostałoby uwzględnione - Grecja musiałaby ustąpić.

3/. Po zgnieceniu Turcji, cieśninami Dardanelskimi i Bosforem zawładnęłyby Grecja wraz z Anglią a wówczas cały niemal eksport rumuński skazany byłby na dobrą wolę tych 2 państw, które w tych warunkach zyskałyby zbyt wielki wpływ na cały byt państwowy rum.

4/ Pomagając pośrednio polityce angielskiej, naraziłaby się Ru-

munja Francji i Włochom, której interesy są sprzeczne z interesami Wielkobrytanji korzyści natomiast z tego nie otrzymałaby ona żadnych.

Dla tych powodów parlament rumuński nigdy nie zgodziłby się pozwolić na taką akcję, a bez zgody parlamentu rząd, zwłaszcza w obecnych warunkach nie ośmieliłby się postanawiać cośkolwiek bądź w tej kwestji.

Pan Chaponiez, poseł serbski, był w swojej deklaracji również kategoryczny, motywując swoją odpowiedź w sposób następujący: W zasadniczych interesach Serbji leży utrzymanie mocnej Turcji i właśnie jako bałkańskiego państwa gdyż między temi dwoma mocarstwami niema żadnych sprzecznych kwestyj; natomiast Turcja może okazać się bardzo cenna sojuszniczką Serbji wranie bardzo możliwego zatargu grecko-jugosłowiańskiego.

2/ Serbja musi skupić obecnie cały swój wysiłek na sprawy jej wewnętrznego życia, a nie rozpraszać swoje siły i energję na jakieś zewnętrzne awanturnicze przedsięwzięcia:

3/ Jugosławja posiada dosyć liczną ludność mahometańską przeszło 10% która energicznie i różnymi sposobami starałaby się przeszkodzić wystąpieniom Serbji przeciw Turcji.

4/ Jedyną zapłatą, za którą Serbja zgodziłaby się ewentualnie zmienić swoją politykę, są Saloniki, które znów Grecja pod żadnym pozorem nie ustąpi. Żadna inna kompensata nie warta jest życia serbskich żołnierzy. Parlament jugosłowiański, wśród którego jest wiele posłów muzułmańskich i socjalistycznych, zmusiłby do dymisji każdy gabinet skłonny do okazania pomocy Grecji:

I Pan Simionesco i pan Chaponiez w rozmowach wspomnieli, że obecna prośba Grecji jest najlepszym argumentem przeciw dopuszczeniu jej do Małej Ententy. Grecja nie dając Małej Entencie żadnej korzyści, byłaby jedynie źródłem nieustannych kłopotów i konfliktów z innemi państwami.

Ponieważ sprawa ta była przedmiotem bardzo ożywionych rozmów w tujszych kołach dyplomatycznych i tematem licznych depeesz, wysłanych przez wszystkie poselstwa, przeto zakomunikowałem o niej Min. Spt. Zagr telegramem szyfrowym.....

Za zgodność odpisu:

Linca

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.

~~NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.~~

(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

EW/W. № 255 /II.

808755
Pocztą polową 53, dn. 3 września 1921 r.

Two
8
D o

Generalnej Adjutantury NACZELNEGO WODZA.

Przekłada się do wiadomości odpis depsyj otrzymanej od naszego attaché wojskowego w Konstantynopolu.

Sztab Generalny przypuszcza, iż wiadomość podana w swoim czasie przez Poselstwo Polskie w Konstantynopolu, a dotycząca wkroczenia wojsk sowieckich do Azji Mniejszej odnosi się właśnie do tego faktu.-

W/Z. Szefa Oddziału II.

/-/ SIKORSKI Podpułkownik

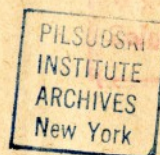
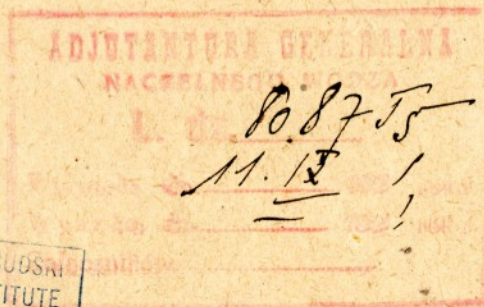
Otrzymują.

Główna Adjut. Naczelnego Wodza.
Min. Spr. Zagr.

Za zgodność:

1 załącznik.

[Handwritten signature in purple ink]

O d p i s .

D E P E S Z A .

Między rządem KEMALA i znajdującym u sowietów ENVEREM paszą nastąpiło porozumienie.... 18,000 żołnierzy z armji Envera paszy przekroczyło 19 sierpnia granicę, celem zasilenia frontu KEMALA.

KEMAL w związku z tem rozpoczął ofensywę dotychczas pomyślną, lecz wyniki jej nie są decydujące.

Między rządem KEMALA i rządem sowietów zawarta została umowa, na mocy której rząd Kemala otrzyma broń i amunicję od rządu sowieckiego, sam zaś zobowiązuje się uznać przedwojenne granice turecko-rosyjskie, zezwoli sowietom korzystać z kolei Sivas-Angora i zezwoli na wywóz produktów żywnościowych z Anatolji.-

Za zgodność odpisu: *Moszyński por. adi.-nt.*

